

*Bigarren Lehendakariordea eta Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicelehendakari Segunda y Consejera de Trabajo y Empleo*

AGINDUA, 2023KO URRIAREN 23KOA, BIGARREN LEHENDAKARIOEDE ETA LAN ETA ENPLEGU SAILBURUARENA, UNIBERTSITATEAZ KANPOKO HEZKUNTZA-SISTEMA PUBLIKOAN 2023ko URRIAREN 24AN DEITUTAKO GREBAK DIRAUCEN BITARTEAN GIZARTEARI EMAN BEHAR ZAIZKION FUNTSEZKO ZERBITZUAK MANTENDUKO DIRELA BERMATZEN DUENA.

ELA, STEILAS eta CCOO sindikatuek greba deitu dute unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-sistema publikoan, 2023ko urriaren 24an, lanaldi osoan. Deialdian bertan jasotako datuen arabera, grebak honako hauei eragiten die: "*Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko irakasle funtzionarioak. - Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko lan-kontratuko irakasleak eta prestakuntza bereziko langileak. - Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko zerbitzuetao lan-kontratuko langileak. - Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko erlijio-irakasleak.*"

Grebarako deialdiaren helburuak Lan Agintaritzari bidalitako jakinarazpenean jasota daude. Jakinarazpen hori hasitako espedienteetan dago.

Espainiako Konstituzioaren 28.2 artikulua langileen greba egiteko eskubidea onartzen du, langileek beren interesak defenda ditzaten, horixe baita egungo zuzenbide estatu sozial eta demokratikoak oinarri dituen funtsezko eskubideetako bat. Konstituzioak, beraz, berdina babesten du greba-eskubidea eta beste zenbait eskubide garrantzitsu, hala nola bizia, osotasun fisikoa, osasuna, hezkuntza, joan-etorri askea, eta informazio askatasuna, besteak beste. Hain zuzen, Konstituzioak bete-betean babesten ditu, bai eskubide horiek guztiak, baita greba egiteko eskubidea ere.

Beraz, greba egiteko eskubidea baliatzeak talka egin dezakeenez herritarren gainerako funtsezko eskubideekin, eta Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatuta dagoenaren arabera, nahitaezkoa da neurri egokiak ematea Erkidegoarentzako ezinbesteko zerbitzuak bete daitezten, auzitan dauden eskubideetako bat bera ere edukirik gabe gera ez dadin.

Hala ere, aurreko premisa gorabehera, begien bistakoa da ezen, funtsezko eskubideak mugatzen dituen edozein neurri konstituzionala izan dadin proportzionaltasunaren printzipioa zorrotasunez aplikatuz hartu behar dela, eta horretarako hiru baldintza bete behar ditu neurri horrek: neurria aplikatuz proposatutako helburua lortu ahal izatea, hots, "egokitasun-judizioa" deritzona; egitatea aztertuta ondorioztatu izana ez dagoela neurri apalagoren bat helburu hori eraginkortasun berarekin lortzeko, hau da, "beharrizan-judizioa" deritzona; eta, azkenik, neurria edo konponbidea orekatua edo neurtua izatea, haren aplikazioaren ondorioz guztion intereserako onura edo

abantaila gehiago eragiten direlako auzian dauden beste ondasun edo balioetarako eragiten diren kalteak baino, hau da, "proportzionaltasun-judizioa, zehazki ulertuta" . Konstituzio Auzitegiak zenbait alditan adierazi du haren iritzia gai horren inguruan, honako epai hauen bitartez, besteak beste: 122/1990, 123/1990, 8/1992, eta 126/2003.

Erabaki horietatik ondorioztatu behar dugu erkidegoarentzat funtsezko zerbitzuak emango direla ziurtatzeak mugatu egiten duela grebarako eskubidea baliatzeko aukera, eta horretarako nahitaezkoa dela interes desberdinak kontuan hartuta zuhertasunez jokatzea. Alegia, ziurtatzeak berme gisa balio behar du, eskubide kontrajarrien ezinbesteko koordinaziotik abiatuta; betiere ulertuta grebalarien eskubidea mugatu beharko dela — amore eman, Goi Auzitegiaren hitzetan—, haien eskubideak grebaren bidez babestek ezinbesteko zerbitzua jasotzeko eskubidearen komunitate/pertsona titularrari eragiten dion edo eragin liezaiokeen kaltea larriagoa bada grebalarien errebindikazio edo eskakizunen arrakastarik ez izateak eragingo lukeena baino. Hori guztia dela-eta, greba-deialdi honen aurrean, haren garapenak dituen ezaugarri zehatzak hartu beharko dira kontuan

Denbora-eremuari dagokionez, lanaldi osoko greba bat da, 2023ko urriaren 24koa. Jarduera-eremuari dagokionez, "*Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko irakasle funtzionarioak. - Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko lan-kontratuko irakasleak eta prestakuntza bereziko langileak. - Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko zerbitzuetako lan-kontratuko langileak. - Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza publikoko erlijio-irakasleak.*"

Adierazitakoa dela-eta, lehenik eta behin, kontuan hartzekoa da hezkuntza funtsezko eskubidea dela, eta Konstituzioaren 27. artikulua halakotzat jotzen duela , eskubide hori zentzu zabalean harturik; hau da, pertsonen bizitza osoan indarrean dagoela aintzat hartuta, eta, hortaz, existentziaren lehen urteak ere barne hartzen dituelarik, non hezkuntza-zerbitzua ematea beharrezkoa den haurren garapen integrala ahalbidetzeko.

Haur-eskolei dagokienez, funtsezko zerbitzua da, bai hezkuntzarako oinarrizko eskubidearen ikuspegitik (Konstituzioaren 27. artikuluan aitortua), bai lana eta familia uztartzeari eragiten dion ikuspegitik, lan-eskubideari lotuta baitago, gizarte-harremanen bilakaeraren aurrean gaudelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren 2009ko urriaren 28ko Epaiak adierazi zuen bezala.

Jokoan dauden eskubideen funtsezkotasuna bermatuko duten gutxieneko zerbitzuak ezartzeari dagokionez, ikastetxeak irekitzea nahitaezkoa da ikasleak sartzeko, eta beharrezkoa grebarekin bat egiten ez duten langileek lanerako duten eskubidea baliatzeko, Konstituzioaren 35. artikuluan aitortua. Hori dela eta, gobernu-agintaritzak gutxieneko zerbitzutzat jotzen du ikastetxeetarako eta lotutako eraikinetarako sarbide-kontrola bermatzea, gutxienez grebarako eskubidea ez baliatzea erabakitzen duten langileen eta ikasleen sarbidea zaintzeko, ikastetxeak ireki ezean erabat eta justifikaziorik gabe eragotziko bailitzateke lanerako eta hezkuntzarako eskubide korrelatiboa.

Unibertsitatez kanpoko ikastetxeak irekitzeko beharrian bakarra ez da «ikastetxea irekitzea» jarduera material gisa; aitzitik, irakaskuntza-egitekoaren edo jardueraren ezinbesteko «funtzionamendu-errutinak» gauzatu behar dira (gutxieneko zerbitzuen izaera murriztaileagatik eskatzen direnak), ikastetxe horietan instalazioak edo materialak zaintzeko eta ikasleak zaintzeko egiten direnen artean; izan ere, ikastetxe haietara ikasle adingabeak joaten direnez —adingabeei ezin zaie helduei eskatzen zaien heldutasun-maila bera eskatu haien jardunean, eta horren ondorioz, ikastetxearen erantzukizuna ezin da guztiz baztertu (Auzitegi Gorenaren 2002ko apirilaren 14ko Epaia)—, berebiziko arreta eskatzen da ekiditeko modukoak diren arriskuak ezabatzeko edo murrizteko, instalazioak behar bezala edukiz eta mantenduz, baita zaintzeko eta kontrolatzeko lanak eginez — irakaskuntza- edo prestakuntza-jarduerak garatzen diren egoitza batean adingabeak edo ezgaiak zaintzeko ardura hartzen bada arreta berezia jarri behar da haiek nozitu lezaketen edozein lesio edo kalte saihesteko —Valentziako Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren urriaren 23ko Epaia, 1526/2009 zenbakikoa (Administrazioarekiko Auziak, 1. sek.)—. Horren ondorioz, ikastetxe horietan, gutxieneko zerbitzu gehigarri gisa, aginte- eta/edo zuzendaritza-ahalmena duten pertsonak egotea ezarri behar da, prebentzio eta segurtasunerako arreta ikastetxe haietara joaten diren adingabeentzat ikuspuntu objektibo batetik arriskutsuak izan litezkeen guneetara zuzentzeko ardura beren gain hartu dezaten.

Aipatutako inguruabar horiek guztiek Agindu honetan zehazten diren gutxieneko zerbitzuak ezartzen dituzte, eta, horrela, gatazkan dauden eskubideen funtsezko edukia bateragarri egiten saiatzen dira.

Horregatik guztiagatik, deitutako grebaren kasuan, lan-agintaritza honek egokitzen du zuzendaritza-taldeko pertsona bat eta mendekoen plantillako pertsona bat ezartzea goizeko txandarako eta beste bat arratsaldeko txandarako, grebaren eraginpeko ikastetxe guztietan, ikastetxeetara sartzeko kontrola bermatzeko, ikastetxe bakoitzeko eta atxikitako eraikin bakoitzeko.

Bestalde, lehen adierazi den bezala, unibertsitateaz kanpoko ikastetxeak irekitzeak, «ikastetxea irekitzeko» jarduera materialak ez ezik, irakaskuntza-funtzioan edo -jardueran behar-beharrezkoak diren (eta gutxieneko zerbitzuen izaera murriztaileak eskatzen dituen) «funtzionamendu-errutinak» ere eskatzen ditu, instalazio edo elementu materialei eta horietan ematen diren zaintza- eta zaintza-elementuei dagozkienak.

Ikastetxeetan zaintza- eta zaintza-eginkizunak betetzen direla bermatzeko, lan-agintaritza honek egokitzen du hezkuntza-etapak bereiztea. Ikasleen segurtasuna bermatu ahal izateko, bereziki haur eta lehen hezkuntzako ikastetxeentzat eta hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak dituzten ikastetxeentzat, ikasleen heldutasun-maila hartu behar da kontuan. Adinaren arabera, ikasleek zaintza- eta kontrol-maila handiagoa edo txikiagoa behar dute, eta eman behar zaizkien zainketa integralek intentsitate desberdina izan behar dute.

jotzen da greba honetan gutxieneko zerbitzuak ezartzea, osasuna arriskuan jarriko ez duten gutxieneko higie- eta osasungarritasun-baldintzak bermatzeko, hezkuntza-etapen arabera maiztasun eta ehuneko desberdinekin.

Sukalde-zerbitzuari dagokionez (janaria prestatzeaz, horren aurkezpenaz, sukaldeko eta jantokiko tresnak garbitzeaz eta sukalde- eta jantoki-instalazioak garbitzeaz arduratzen da), jantoki-zerbitzua bermatzeko neurriak hartu behar dira, ikasleei eguerdian bazkaria erabat ez kentzeko.

Sukaldeko langileen gutxieneko zerbitzuak zehazterakoan, era berean, eskola-jantokien izaera soziohezitzailea, eskola-jantokien faltaren eraginpean egongo liratekeen ikasleek behar duten arreta integrala eta denbora-eremua (lanaldi osoa) haztatu beharko dira. Beraz, jantoki-zerbitzua bermatuko da, erraz eta erraz elaboratzen diren elikagaiak prestatuz. Horretarako, egokitzat jotzen da greba honetan gutxieneko zerbitzutzat ezartzea sukaldaritzako langileen % 10aren baliokidea den ehunekoa.

Ukitutako eskubideen funtsezko izaeraren ondoriozko zerbitzu horien funtsa — hezkuntza eta haurren eta nerabeen babes eta garapen integralarekin zerikusia dutenak — Estatuko araudian ere islatzen da, hala nola Adingabearen Babes Juridikoari buruzko urtarrilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoan, Kode Zibila eta Prozedura Zibilaren Legea partzialki aldatzen dituenean, eta Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan, Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babesteko otsailaren 18ko 3/2005 Legean. Sukalde-zerbitzuaren funtsezkotasanari dagokionez, jantoki-zerbitzuaren zati gisa, Auzitegi Gorenaren jurisprudentziak berretsi du: Auzitegi Gorenaren 1994ko maiatzaren 20ko epaia eta Auzitegi Gorenaren 2009ko apirilaren 14ko epaia. Epaia horietako lehenengoak ezartzen duenez, «ikasleei eguerdiko bazkaria erabat kentzeak osasunerako eta hezkuntzarako eskubide konstituzionalak urratzen ditu». Era berean, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiak, lurralde-deialdien aurrean, funtsezko izaera hori aitortu du; ikus horri buruzko 2010eko abenduaren 22ko eta 2011ko urtarrilaren 13ko epaiak.

Eremu horretan bertan, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko lan-kontratuko langileek, sukalde eta garbiketa zerbitzua ematen dutenek, greba-eskubidea egikaritu berri dute, eta 2022ko martxoaren 25eko, 2022ko azaroaren 21eko eta 2022ko abenduaren 12ko aginduak eman dira.

Nahiz eta orduan agindutako gutxieneko zerbitzuak ez diren deialdi honetako gutxieneko zerbitzuak finkatzeko premisa juridiko loteslea — doktrina konstituzionalak galarazitako inferentzia —, aukera ematen dute egiaztatzeko zer eragin positibo edo negatibo izan dituzten, deialdi horietako gutxieneko zerbitzuek ezarritako babesei dagokienez, agindu honek babestu nahi dituen eskubide eta ondasun konstituzionaletan — grebarena barne —. Horregatik, agindu honek orduan emandako gutxieneko zerbitzuei eusten die.

Gai horretan gobernu-agintaritzari eskumen eskusiboa ematen zaionean, bermatu nahi da greba-eskubidea baliatzeak izan behar dituen mugak, funtsezko zerbitzu jakin batzuei eustearren, oinarrizko beste eskubide batzuk asetzeratuta dauden heinean, Zuzenbidearen arabera bakarrik ezar daitezkeela, eta gobernu-erantzukizuna eta -ahala duenak bakarrik.

Hain zuzen ere, Lan Harremani buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege Dekretuaren 10.2 artikulua honako hau xedatzen du: «greba edozein zerbitzu publiko edo premia aitortu eta atzerazineko zerbitzu mota emateaz arduratzen diren enpresetan deklaritzen denean, eta larritasun bereziko inguruabarrak gertatzen direnean, gobernu-agintaritzak beharrezko neurriak hartu ahal izango ditu zerbitzuen funtzionamendua ziurtatzeko» eta «Gobernuak, xede horietarako, esku hartzeko neurri egokiak hartu ahal izango ditu».

Konstituzionaltasuna aitortua duen arau horretan (Konstituzio Auzitegiaren 11/1981 Epaia, apirilaren 8koa [RTC 1981\11]), Konstituzioaren greba-eskubideari buruzko 28.2 artikuluekin bat etorritik, non ezartzen baita «eskubide horren erabilera arautzen duen Legeak beharrezko bermeak ezarriko dituela komunitatearen funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko» - gobernu-agintaritzari ematen zaio edozein berme-neurri hartzeko aukera, era batekoa edo bestekoa, greba-kasuetan funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko. Neurri horietako bat da, administrazio-ebazpen bidez, jarduerari eusteko ezinbesteko gutxieneko zerbitzuak ezartzea, eta, ondorioz, langile kopuru jakin bati zerbitzu horiek egiteko deia egitea, langile horien lan-prestazioa behar baita.

Hori dela eta, Lan Harremani buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege Dekretuaren 10.2 artikulua aipatzen duen prozedura bideratu da, eta entzunaldia eman zaie deialdia egin duten sindikatuei, eragindako enpresaburuen elkarteei eta Hezkuntza Sailari, gobernu-erabakiak ukituko dituen zerbitzuei eta langileei buruzko proposamenak egin zituzten.

Lan eta Enplegu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urtarrilaren 19ko 7/2021 Dekretuaren 3. artikulua titularrari esleitzen dizkio Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioako sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta horien jardun-arloak finkatzen dituen irailaren 6ko 18/2020 Dekretuaren bidez lan-arloko legeria betearaztearen arloan bere gain hartutako eskumenak. Zehazki, 2.j) atalean jasotzen du eskumen hau: zerbitzu publikoak edo premia biziko eta atzerazineko zerbitzuak emateko ardura duten enpresa, entitate eta erakundeei eragiten dieten greba-eskubidea erabiliz gero, komunitatearen funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko beharrezko bermeak ezartzeko eskumena erabiltzea. Eskumen hori ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuak eskuordetzen du.

Horregatik guztiagatik, Bigarren lehendakariorde eta Lan eta Enpleguko sailburuak, Eusko Jaurlaritzak eskuordetuta, honako hau

EBAZTEN DU:

Lehenengoa.– Unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-sistema publikoko langileek 2023ko urriaren 24rako egin duten greba-eskubidea lanaldi osoan baliatzeko, ezinbesteko prestazioak eta ondorengo gutxieneko zerbitzuak mantendu beharko dira. Hona hemen zerbitzu horiek:

1. Oro har, grebak eragindako ikastetxe guztietan, ikastetxeetara sartzeko kontrola bermatzeko, ikastetxe bakoitzeko eta atxikitako eraikin bakoitzeko: zuzendaritza-taldeko pertsona 1 eta mendekoen plantillako pertsona 1 goizeko txandarako eta beste bat arratsaldeko txandarako, halakorik balego.
2. Babes-funtzioa babesteko, 1. paragrafoan ezarritako zerbitzuei honako hauek gehituko zaizkie:

2.1. Irakasle bat hezkuntza-etapa bakoitzeko (Haur Hezkuntza, Lehen Hezkuntza, DBH, Batxilergoa eta Lanbide Heziketa).

2.2. Haur Hezkuntzako 1. zikloko eta 2. zikloko etapetan eta Lehen Hezkuntzako etapan, etapa bakoitzean matrikulatutako 100 ikasletik aurrera, irakasle bat gehituko da dagokion etapa bakoitzean. 200 ikasletik aurrera, beste irakasle bat, eta horrela, hurrenez hurren, 100 ikasleko.

2.3. Hezkuntza Bereziko ikastetxeetan edo hezkuntza bereziko gela egonkorretan, ikasgeletako ohiko langileen % 50.

3. Haur-hezkuntzako ikastetxeetako eta hezkuntza bereziko ikastetxe espezifikoetako garbitzaileak:

Egunero zoruak, piletak, komunak eta bainuak garbituko dira, eta hondakin organikoak bildu eta kenduko dira.

Lan horiek zerbitzu horiek eman ohi dituzten langileen % 50ek egingo dituzte, eta ez dute inoiz eguneroko lanaldia baino lanaldi luzeagoa izango. % 50 pertsona 1 baino gutxiago bada, ezarritako gutxieneko zerbitzua egitera deituta dago; pertsona 1 baino gehiago bada, baina 2 baino gehiago ez badira, gutxieneko zerbitzuak eman behar diren denbora zehazteko kalkulua zerbitzuko langileen ohiko lanaldia kontuan hartuta egin beharko da.

4. Sukaldeko langileak.

Jantoki-zerbitzua bermatuko da, eta, horretarako, erraz eta erraz elaboratzen diren elikagaiak prestatuko dira Hezkuntza Saileko lan-kontratuko langileek sukaldaritza-zerbitzua ematen duten ikastetxeetan bertan. Aurreko eginkizunak sukaldeko langileen % 10ek beteko dituzte. % 10 pertsona 1 baino gutxiago bada, ezarritako gutxieneko zerbitzua egitera deituta dago.

Bigarrena. Aipatutako zerbitzuak aldatu ahal izango dira, dagozkion administrazio-izapideak egin ondoren, grebaren iraupena kontuan hartuta, edo higiene-arrazoiak, arrazoi biosanitarioak edo gerora sortutako beste ezohiko arrazoi batzuk direla-eta.

Hirugarrena.- 1. Grebarako eskubidea erabiltzen ez duten langileek emango dituzte zerbitzuak lehentasunez.

2. Langileen ordezkari entzun ondoren, Enpresaren Zuzendaritzari dagokio gutxieneko zerbitzuak egin behar dituzten langileen izenen izendapena eta eginkizunen esleipena, txandaka, betiere aurreko artikuluan eta indarreko legerian jasotako mugak errespetatuz.

Laugarrena. Agindu honen aurreko apartatueta jasotako gutxieneko zerbitzuak ezin izango dira nahasi zerbitzu horiek emateko izendatutako langileak aldatzeagatik edo geldiarazteagatik. Halakorik gertatuz gero, legez kontraktatzat joko dira, eta eragiten dituztenek erantzukizuna izango dute, eta erantzukizun hori indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera eskatuko zaie.

Bosgarrena. Aurreko paragrafoetan xedatutakoak ez du ekarriko inolako mugarik greba arautzen duen araudiak egoera horretan dauden langileei aitortzen dizkien eskubideetan, ez eta greba eragin duten eskaeren izapidetzeari eta ondorioei dagokienez ere.

Seigarrena. Agindu hau jakinarazten den egunean jarriko da indarrean.

Zazpigarrena. Jakinaraz bekie agindu hau interesdunei, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 40. artikuluan ezarritako moduan, eta adieraz bekie, halaber, agindu honek amaiera ematen diola administrazio-bideari, eta haren aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jar dezaketela Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiko dagokion salan, jakinarazten den egunetik 2 hilabeteko epean, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen uztailaren 13ko 29/1998 Legean xedatutakoaren arabera.

Era berean, eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 123. eta 124. artikuluetan aurreikusitakoarekin bat etorritik, jakinaraz bedi, halaber, agindu honen aurka aukerako berraztertze errekurtsoa aurkeztu ahal izango zaiola Lan Agintaritzari, hilabeteko epean, agindua jakinarazi eta hurrengo egunetik aurrera.

Vitoria-Gasteizen,

**BIGARREN LEHENDAKARIORDEA ETA
LAN ETA ENPLEGU SAILBURUA**